

YILLIK GAYRİSAFİ YURT İÇİ HASILA HABER BÜLTENİNDE YAPILAN ANA REVİZYONA İLİŞKİN METODOLOJİK DOKÜMAN

Giriş

Ulusal Hesaplar Sistemi, belirli bir dönem içinde, bir ülkenin ekonomik ve mali faaliyetlerinin, bileşenlerinin ve bunlar arasındaki ilişkilerin ölçülmesi için oluşturulmuş bir sistemdir. Ulusal Hesaplar Sistemi'nde tahmin edilen temel büyüklüklerin en önemlisi ve odak noktası Gayrisafi Yurt İçi Hasıla'dır (GSYH). Bağımsız bir yıllık GSYH, kapsamlı ve detaylı yıllık kesinleşmiş veriler (Bilanço, gelir tabloları, devlet tahakkuk verisi vb.) kullanılarak hesaplanmaktadır. Ulusal hesaplar sistemi tek bir veri kaynağına bağımlı olmayıp hem idari kayıtların hem de istatistik sisteminde yer alan başlıkların entegre edildiği bir sistemdir. Bu sistem içerisinde hesaplanan değişkenle ilgili tüm veri setleri kullanılarak, analiz edilerek sistem dengelenmektedir. Bu sebeple, sistemin bir unsurunda meydana gelen revizyondan tüm sistem etkilenmektedir.

Bu kapsamda, 2020 yılında yayımlanan Dış Ticaret İstatistikleri (Özel Dış Ticaret sisteminden Genel Dış Ticaret sistemine geçiş), Uluslararası Hizmet Ticareti İstatistikleri (UHTİ) ve Ödemeler Dengesi İstatistiklerinde (ÖDİ) yapılan revizyonlar nedeniyle, Ulusal Hesaplar sisteminde revizyon yapılmıştır.

Ana Revizyon Nedenleri

Dış ticaret istatistikleri (DTİ) 28 Şubat 2020 tarihli Ocak 2020 Haber Bülteni ile birlikte ayrıntılı düzeyde genel ticaret sistemine göre yayımlanmaya başlanmıştır. Mevcut yapıda Ödemeler Dengesi İstatistiklerinde ve Ulusal Hesaplarda genel ticaret sistemine uygun hesaplamalar yapılmaktadır. Bu başlık altında revizyona neden olan temel konu Genel ticaret sistemi tanımı gereği antrepoların hesaplamalara dahil edilmesinden kaynaklanmaktadır. Ayrıca, 2019 yılında genel ticaret sistemine göre yayımlanmış olan 2013-2019 dönemine ilişkin istatistiklerin, dış ticaret işlemleri için düzenlenen belge ve formlardan elde edilen verilerle revize edilmesi ve 28 Şubat 2020 tarihinde yayımlanan "Dış Ticaret İstatistikleri Ocak 2020 Haber Bülteninin" ilgili tablolarında revize edilmiş haliyle yer alması öncelikle Ödemeler Dengesi İstatistiklerinde ve buna bağlı olarak Ulusal Hesaplar Sisteminde revizyona neden olmuştur.

Türkiye İstatistik Kurumu 2013 yılında Uluslararası Hizmet Ticareti İstatistikleri Araştırması'nın (UHTİA) metodolojik altyapı çalışmalarına başlamış, 2013-2015 döneminde pilot araştırmalar yapılmıştır. 2016 referans yılından itibaren idari kayıtların daha etkin kullanıldığı bir araştırma yapısı tasarlanmış ve 2016-2018 referans yılları için 2017-2019 yıllarında alan uygulamaları gerçekleştirilmiştir. 2016 yılından itibaren Gelir İdaresi Başkanlığı'ndan (GİB) alınan Katma Değer Vergisi (KDV) beyannamelerindeki veriler gerek çerçeve gerekse istatistiklerin oluşturulmasında etkin bir şekilde kullanılmıştır. 5 Mart 2020 tarihinde TÜİK tarafından Uluslararası Hizmet Ticareti İstatistiklerini (UHTİ) sonuçları ve metodolojik açıklamalar ilk defa yayımlanmıştır. UHTİ ve DTİ'de gerçekleşen değişiklikler TCMB tarafından 11 Mart 2020 tarihinde yayımlanan Ocak 2020 Ödemeler

Dengesi İstatistikleri ile güncellenmiştir. Bu çerçevede, UHTİ içeren Ödemeler Dengesi istatistikleri 2013-2015 dönemi ve 2019 yılı için Gelir İdaresi Başkanlığı (GİB) idari kayıtları kullanılarak, 2016-2018 yılları için UHTİ kullanılarak 2013-2019 yılları için revize edilmiştir.2020 yılı II.Çeyrek GSYH haber bülteni ile birlikte TCMB tarafından Ödemeler Dengesi İstatistiklerine yansıtılan bu revizyonlar Ulusal Hesaplar Sistemine entegre edilmiş ve böylelikle “Ulusal Hesaplar Sistemi” ve “Ödemeler Dengesi İstatistikleri” arasındaki tutarlılık sağlanmıştır.

Ana Revizyonun Uzunluğu

Revizyon işlemi, 1998 yılı itibariyle tüm çeyreklere yansıtılmıştır.

Ana Revizyonun Derinliği

GSYH üretim ve harcama yöntemi bileşenleri için cari ve zincirlenmiş hacim endeksi, gelir yöntemi bileşenleri için üç aylık ve yıllık cari değerleri için revizyon yapılmıştır.

Ana Revizyonun Etkileri

Çalışmanın sonucu olarak, cari fiyatlarla GSYH ortalama %0,7 oranında revize olmuştur. Bu revizyonun hacimdeki değişim oranına etkisi ise ortalama 0,037 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 1 Toplam GSYH hesabında seviye revizyonları (TL)

YIL	Cari Fiyatlarla GSYH (Milyon TL)				GSYH Hacim Değişim(%)	
	Revizyon Öncesi	Revizyon Sonrası	Revizyon Farkı	Seviye değişim (%)	Revizyon öncesi	Revizyon sonrası
1998	71.893	71.945	52	0,1%	-	-
1999	107.164	107.374	210	0,2%	-3,4	-3,3
2000	170.667	171.494	827	0,5%	6,6	6,9
2001	245.429	247.266	1.837	0,7%	-6,0	-5,8
2002	359.359	362.110	2.751	0,8%	6,4	6,4
2003	468.015	472.172	4.157	0,9%	5,6	5,8
2004	577.023	582.853	5.829	1,0%	9,6	9,8
2005	673.703	680.276	6.573	1,0%	9,0	9,0
2006	789.228	795.757	6.530	0,8%	7,1	6,9
2007	880.461	887.714	7.254	0,8%	5,0	5,0
2008	994.783	1.002.756	7.974	0,8%	0,8	0,8
2009	999.192	1.006.372	7.181	0,7%	-4,7	-4,8
2010	1.160.014	1.167.664	7.651	0,7%	8,5	8,4
2011	1.394.477	1.404.928	10.450	0,7%	11,1	11,2
2012	1.569.672	1.581.479	11.807	0,8%	4,8	4,8
2013	1.809.713	1.823.427	13.714	0,8%	8,5	8,5
2014	2.044.466	2.054.898	10.432	0,5%	5,2	4,9
2015	2.338.647	2.350.941	12.294	0,5%	6,1	6,1
2016	2.608.526	2.626.560	18.034	0,7%	3,2	3,3
2017	3.110.650	3.133.704	23.054	0,7%	7,5	7,5
2018	3.724.388	3.758.316	33.928	0,9%	2,8	3,0
2019	4.280.381	4.320.191	39.810	0,9%	0,9	0,9

Not: 2019 Bağımsız Yıllık GSYH hesabı 31 Ağustos 2020' de ilk defa yayımlanmaktadır. 2019 verileri bağımsız yıllık hesabın revizyonlarını da içermektedir.